

दक्षिणत आसीनः प्रतिप्रस्थाताहवनीये श्रपयतीति . काठके च चरमेऽङ्गारे
वपां निगृह्यान्तरा यूपाग्नी कृत्वाभिधार्य श्रपयतीति । वपामेवान्तराग्नी कृत्वा उत्त-
रतोऽवस्थितेनापि दक्षिणप्रदेशे श्रपयितुं शक्यतऽइति तन्मा भूदिति परीत्ये-
त्युक्तम् परीत्य परिक्रम्य गत्वा दक्षिणत इत्याहवनीयस्य दक्षिणप्रदेशे वपां श्रपय-
तीत्यर्थः . अन्यथा परीत्येत्यस्य वैयर्थ्यापत्तेः दक्षिणत इत्यनेनैवार्थात्प्राप्ततात् ।

वपाऽ सुवेणाभिधारयत्यग्निराज्यस्येति (६. १६) ॥ १७ ॥ प्रतिप्रस्थात्रा^{१)} वपा-
श्रपणीभ्यामाहवनीयस्योपरि धृतां वपां सुवेणोपहृत्याज्यमध्वर्युर्वपामभिजुहोति .
श्रुतौ (३. ८. २. २७) जुहोतीति होमस्य विधानान्मन्त्रे स्वाहाकाराम्नानाच्चात्रेदमग्रय
इति त्यागोऽनुष्ठेयः . तथा चापस्तम्बः सुवेण वपामभिजुहोतीति ।

स्तोकेभ्योऽनुवाचयति ॥ १८ ॥ ततोऽध्वर्युः प्राडुर्भूतेषु स्तोकेषु स्तोकेभ्यो
ऽनुब्रूहीत्येवं मैत्रावरुणं प्रति ब्रूयात् . श्रुति क्षरणे अतः श्रौतलीति स्तोकाः
विन्दवः वपायां श्रप्यमाणायां तापवशाद्वपायाः ये विन्दवः पतन्ति ते स्तोकाः
तदर्थमनुब्रूहि । अत्राहाप^{२)} प्राडुर्भूतेषु स्तोकेषु स्तोकेभ्योऽनुब्रूहीति सम्प्रेष्यति
अलोहिनीऽ सुशृतां कृत्वा सुपिप्पला ओषधीरिति दक्षिणस्यां वेदिश्रोण्यां बर्हिषि
प्लक्षशाखायामासाद्य वपाश्रपणीं^{३)} प्रवृक्ष्य निधाय घृतवतीशब्दे जुहूपभृतावा-
दायेति . काठके च प्रस्तुतासु स्तोकेभ्योऽनुब्रूहीति श्येनीऽ सुशृतां वेद्यां दर्भेषू-
दग्रेषु निधयेति ।

शृतायाऽ शृता प्रचेस्त्याह प्रतिप्रस्थाता ॥ १९ ॥ अध्वर्युः प्रति . शृता
वपा प्रचर त्वं स्वाहाकृतिभिरिति प्रैषार्थः . शृते प्रचरेति वपाद्वये शृताः प्रचरेति
बहुषु . ततोऽध्वर्युर्वपायास्तप्ताभिधारं करोति ।

स्वाहाकृतिभ्यः प्रेष्यति^{४)} ॥ २० ॥ ततो वपां प्रतिप्रस्थातैवान्तरा यूपाग्नी
प्रत्याहृत्योत्तरतश्चात्वालसमीपे आनीय वपाश्रपणीस्थामिव भूमौ निदधाति . ततो
ऽध्वर्युः प्राणदानं वपाश्रपणीस्थाया एव प्रियेण धाम्नेत्यासादनमालम्भं च करोति .
आपस्तम्बेन तु आहवनीयस्य दक्षिणत एव नीत्वा दक्षिणस्यां वेदिश्रोण्यां बर्हिषि

१) ? °स्थाता ABC. २) श्रपणी ABC. ३) सेनीऽ A. शेनीं B. ४) प्रेष्यति १.
प्रेष्येति M.